

Bruxelles, 13 octombrie 2017
(OR. en)

13200/17

FREMP 113
JAI 903
COHOM 115
DROIPEN 133
ASILE 73
JUSTCIV 241
SOC 640
SCHENGEN 67
EJUSTICE 125
DAPIX 330
ANTIDISCRIM 48
VISA 392
CULT 118

REZULTATUL LUCRĂRILOR

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Data:	12 octombrie 2017
Destinatar:	Delegațiile
Nr. doc. ant.:	12913/17
Subiect:	Concluziile Consiliului privind aplicarea Cartei drepturilor fundamentale a UE în 2016

În anexă, se pun la dispoziția delegațiilor Concluziile Consiliului privind aplicarea Cartei drepturilor fundamentale, adoptate de Consiliu în cadrul celei de a 3564-a reuniuni a sale, care a avut loc la 12-13 octombrie 2017.

CONCLUZIILE CONSILIULUI PRIVIND APLICAREA CARTEI DREPTURILOR FUNDAMENTALE ÎN 2016

I. INTRODUCERE

1. Consiliul reamintește articolul 2 din Tratatul privind Uniunea Europeană, care afirmă că Uniunea se întemeiază pe valorile respectării demnității umane, libertății, democrației, egalității, statului de drept, precum și pe respectarea drepturilor omului, inclusiv a drepturilor persoanelor care aparțin minorităților. Aceste valori comune se află la baza Uniunii Europene și a societăților noastre. În conformitate cu articolul 51 din Carta drepturilor fundamentale a UE (Carta), instituțiile și organele Uniunii, precum și statele membre, atunci când acestea pun în aplicare dreptul Uniunii, respectă drepturile fundamentale consfințite în Cartă.
2. În 2016, protecția mai multor drepturi menționate în Cartă a fost consolidată suplimentar prin adoptarea unui set de instrumente juridice, cu privire la prezumția de vinovăție și dreptul de a fi prezent la proces,¹ asistența juridică,² garanțiile procedurale pentru copii³, precum și crearea unui set cuprinzător de norme privind protecția datelor la nivelul UE.⁴

¹ Directiva (UE) 2016/343 a Parlamentului European și a Consiliului din 9 martie 2016 privind consolidarea anumitor aspecte ale prezumției de nevinovăție și a dreptului de a fi prezent la proces în cadrul procedurilor penale, JO L 65, 11.3.2016, p. 1-11.

² Directiva (UE) 2016/1919 a Parlamentului European și a Consiliului din 26 octombrie 2016 privind asistența juridică gratuită pentru persoanele suspectate și persoanele acuzate în cadrul procedurilor penale și pentru persoanele căutate în cadrul procedurilor privind mandatul european de arestare, JO L 297, 4.11.2016, p. 1-8.

³ Directiva (UE) 2016/800 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 mai 2016 privind garanțiile procedurale pentru copiii care sunt persoane suspectate sau acuzate în cadrul procedurilor penale, JO L 132, 21.5.2016, p. 1-20.

⁴ Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor), JO L 119, 4.5.2016, p. 1-88. Directiva (UE) 2016/680 a Parlamentului European și a Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice referitor la prelucrarea datelor cu caracter personal de către autoritățile competente în scopul prevenirii, depistării, investigării sau urmăririi penale a infracțiunilor sau al executării pedepselor și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Deciziei-cadru 2008/977/JAI a Consiliului.

3. Consiliul reafirmă faptul că, în toate domeniile de politică, este necesar ca drepturile fundamentale să fie pe deplin integrate în procesul de pregătire și evaluare a legislației și a politicilor UE. Acesta reamintește orientările Consiliului privind măsurile metodologice ce trebuie luate în scopul verificării compatibilității cu drepturile fundamentale la nivelul grupurilor de pregătire ale Consiliului⁵, vizând o mai bună luare în considerare a drepturilor fundamentale în cadrul proceselor de elaborare a legislației și a politicilor.
4. Consiliul are o opinie favorabilă cu privire la raportul Comisiei pe 2016 privind aplicarea Cartei⁶, precum și cu privire la raportul pe 2017 privind drepturile fundamentale⁷ al Agenției pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „Agenția pentru Drepturi Fundamentale”). Aceste rapoarte subliniază progresele înregistrate în ultimul an și provocările rămase cu privire la aplicarea efectivă a Cartei în UE și în statele membre.
5. Consiliul ia act de propunerea Comisiei de a stabili un pilon european al drepturilor sociale⁸, care stabilește un cadru pentru calea de urmat în vederea acțiunilor viitoare în favoarea consolidării egalității de șanse și a accesului la piața muncii, a condițiilor de muncă echitabile, precum și a protecției și incluziunii sociale și așteaptă cu interes discuțiile pe marginea propunerii în cadrul reuniunii EPSCO din 23 octombrie 2017.

II. TRANSPUNEREA DREPTURILOR PREVĂZUTE DE CARTĂ ÎN REALITATE

6. Consiliul recunoaște că protecția drepturilor fundamentale este un aspect orizontal care afectează toate domeniile de activitate ale UE și care se poate realiza numai cu sprijinul și cooperarea activă a tuturor părților interesate, atât la nivelul UE, cât și la nivel național. Consiliul reamintește importanța derulării de acțiuni de sensibilizare privind aplicarea Cartei, atât la nivel național, cât și la nivelul UE în rândul factorilor de decizie politică, al practicienilor din domeniul dreptului și al titularilor de drepturi înșiși. Acesta subliniază, în acest sens, necesitatea de a se spori utilizarea instrumentelor digitale, cum ar fi e-justiția și schimbul de bune practici.

⁵ Doc. 5377/15.

⁶ Doc. 9511/17.

⁷ Doc. 10744/17 + ADD 1 + ADD 2.

⁸ A se vedea doc. 8637/17.

7. Consiliul este hotărât să continue întărirea coerenței dintre dimensiunea internă și cea externă a politicii UE în materie de drepturi ale omului și drepturi fundamentale⁹.
8. Consiliul subliniază rolul jucat de Curtea de Justiție a Uniunii Europene în interpretarea, în aplicarea Cartei în UE și punerea astfel în practică a drepturilor pe care aceasta le conține.
9. Consiliul recunoaște rolul esențial al Agenției pentru Drepturi Fundamentale, astfel cum este prevăzut în regulamentul de instituire a acesteia,¹⁰ în furnizarea de asistență și expertiză bazate pe date concrete în chestiuni referitoare la drepturile fundamentale în ultimii 10 ani. Consiliul încurajează Agenția pentru Drepturi Fundamentale să consolideze acest angajament, prin rolul său de colectoare de date privind drepturile fundamentale și prin dinamizarea sinergiilor și promovarea cooperării între rețelele formate din puncte focale ale guvernelor, instituții naționale de apărare a drepturilor omului, organizații ale societății civile și cetățeni. Consiliul invită Agenția pentru Drepturi Fundamentale să colaboreze cu statele membre pentru a facilita schimbul de bune practici, instrumente și metode cu privire la aplicarea Cartei, precum și privind comunicarea drepturilor, a valorilor și a libertăților fundamentale.
10. În cadrul legislației internaționale, naționale și a UE, organizațiile societății civile joacă un rol important în promovarea și în punerea în aplicare a drepturilor fundamentale pe teren și în exercitarea unui rol de supraveghere, precum și în sensibilizarea cu privire la drepturile fundamentale în rândul titularilor de drepturi și în sprijinirea eforturilor acestora pentru exercitarea și apărarea drepturilor lor. Pentru a-și îndeplini sarcinile, organizațiilor societății civile trebuie să li se permită să își desfășoare activitatea.

⁹ În conformitate cu Planul de acțiune al UE privind drepturile omului și democrația (2015-2019).

¹⁰ Regulamentul (CE) nr. 168/2007 al Consiliului privind înființarea Agenției pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene, JO L 53, 22.2.2007, p. 1-14.

a) Securitatea internă

11. Consiliul reiterează faptul că securitatea și respectarea drepturilor fundamentale reprezintă obiective de politică coerente și complementare.
12. În acest context, Consiliul subliniază importanța dreptului la viață privată și a dreptului la protecția datelor cu caracter personal, ca urmare a activității Grupului de experți la nivel înalt pentru sistemele de informații și interoperabilitate, în conformitate cu Concluziile Consiliului din 9 iunie 2017 privind calea de urmat pentru îmbunătățirea schimbului de informații și asigurarea interoperabilității sistemelor de informații ale UE¹¹.

b) Azilul și migrația

13. Consiliul recunoaște necesitatea de a se respecta drepturile fundamentale ale migranților, ale persoanelor care solicită azil, ale refugiaților și ale persoanelor eligibile pentru obținerea de protecție subsidiară chiar și în fața provocărilor urgente în materie de migrație și azil. Consiliul este de acord că acțiunile la nivel național și la nivelul UE ar trebui să țină seama în special de riscurile grave de abuz și de exploatare, de exemplu din partea persoanelor care introduc ilegal migranți și a traficantilor de ființe umane, femeile și copiii confruntându-se cu riscuri mai mari de violență și discriminare.¹²

¹¹ Doc. 10151/2017.

¹² A se vedea, de exemplu, recente concluzii ale Consiliului și ale statelor membre privind protecția copiilor în contextul migrației (doc. 10085/17), precum și Comunicarea Comisiei privind protecția copiilor migranți din 12 aprilie 2017 [COM 2017 (211)].

c) Drepturile copilului

14. Consiliul subliniază importanța protecției copiilor și a respectării principiului interesului superior al copilului ca fiind considerentul primordial în toate acțiunile care au un impact asupra copiilor.
15. Consiliul subliniază faptul că cooperarea și dialogul cu părțile interesate sunt esențiale pentru asigurarea respectării drepturilor copiilor, în special prin schimburi de bune practici, care ar trebui să fie dezvoltate în continuare. Acesta reamintește Forumul anual privind drepturile copilului, grupul informal de experți din statele membre privind drepturile copilului, precum și inițiativa Comisiei de a institui o rețea europeană de tutelă.

d) Combaterea rasismului și a xenofobiei

16. Consiliul salută măsurile coordonate de Grupul la nivel înalt al Comisiei privind combaterea rasismului, a xenofobiei și a altor forme de intoleranță. Printre acestea se numără monitorizarea codului de conduită privind combaterea discursurilor ilegale de incitare la ură difuzate online,¹³ consolidarea sprijinului acordat victimelor, elaborarea de metodologii pentru înregistrarea și colectarea de date cu privire la infracțiunile motivate de ură, combaterea discursurilor ilegale de incitare la ură difuzate online, dezvoltarea competențelor media și a gândirii critice, precum și ameliorarea înțelegerii interculturale prin educație. În acest context, conferința organizată de președinția malteză pe tema „Contradiscursuri: modalitățile de sprijinire a societății civile în implementarea unor discursuri pozitive eficace împotriva discursului de incitare la ură difuzat online” în perioada 6-7 aprilie 2017 a confirmat nevoia sporirii cooperării și a angajamentului din partea tuturor părților interesate: mass-media, platformele de internet și autoritățile publice.
17. Consiliul așteaptă cu interes rezultatele sondajului UE-MIDIS II efectuat de Agenția pentru Drepturi Fundamentale pentru a evalua progresele realizate în ultimii cinci ani în ceea ce privește protejarea drepturilor fundamentale ale persoanelor care provin din familii de imigranți sau minorități etnice.

¹³ Disponibil la adresa:
http://ec.europa.eu/justice/fundamental-rights/files/hate_speech_code_of_conduct_en.pdf

e) Violența împotriva femeilor

18. Consiliul salută faptul că Colocviul privind drepturile fundamentale al Comisiei din 2017 este dedicat promovării drepturilor femeilor și a egalității de gen, considerându-l o ocazie pentru a aborda emanciparea economică și politică a femeilor, drepturile femeilor în sferele publice și private ale vieții și combaterea violenței împotriva femeilor, sub toate formele sale, aceasta din urmă fiind, de asemenea, tema unor acțiuni specifice desfășurate pe tot parcursul anului.¹⁴
19. Consiliul și-a exprimat în repetate rânduri angajamentul față de prevenirea și eliminarea tuturor formelor de violență împotriva femeilor și a violenței domestice. În acest context, Consiliul reamintește că a adoptat recent decizii¹⁵ privind semnarea Convenției privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (Convenția de la Istanbul) și și-a exprimat intenția de a proceda la încheierea convenției. Consiliul invită acele state membre care nu au făcut încă acest lucru să ratifice convenția.

f) Pluralismul mass-mediei

20. Consiliul apreciază faptul că pluralismul mass-mediei și democrația au constituit tema centrală a Colocviului privind drepturile fundamentale din 2016, precum și a acțiunilor de monitorizare planificate în continuarea acestuia. Consiliul apreciază accentul pus în continuare pe această temă de către președinția estoniană în cadrul seminarului său informal la nivel de experți intitulat „Pluralismul mass-mediei și statul de drept în era digitală”, desfășurat la 12 iulie 2017, în pregătirea dialogului anual al Consiliului privind statul de drept.

¹⁴ A se vedea https://ec.europa.eu/info/events/sustainable-development-goals/2017-annual-colloquium-fundamental-rights-2017-nov-20_ro

¹⁵ Decizia (UE) 2017/865 a Consiliului și Decizia (UE) 2017/866 a Consiliului.

g) Aderarea UE la CEDO

Consiliul rămâne angajat față de aderarea UE la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, care va consolida valorile comune ale Uniunii, va îmbunătăți eficacitatea dreptului UE și va spori coerența protecției drepturilor fundamentale în Europa. Consiliul invită Comisia să își finalizeze rapid analiza aspectelor juridice ridicate de Curtea de Justiție a Uniunii Europene, în vederea unei examinări suplimentare de către Consiliu.
